

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

Rapport

Järfälla kommun

KPMG AB

2020-06-09

Antal sidor 22

Järfälla kommun

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

2020-06-09

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Styrdokument och riktlinjer	5
3.2	Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll	8
4	Slutsats och rekommendationer	21
4.1	Rekommendationer	22

1 Sammanfattning

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att granska hur kommunens arbete med att säkerställa den interna kontrollen bedrivs. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna bedriver ett systematiskt arbete med att säkerställa den interna kontrollen.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte bedrivit ett tillräckligt tillfredställande systematiskt arbete med att säkerställa den interna kontrollen och att det finns förbättringspotential.

Granskningen visar att det finns riktlinjer och definierar intern kontroll, där ansvarsfördelning och den årliga processen finns angivna. Riktlinjerna har även kompletterats med en handbok för handledning i genomförande av riskanalys, framtagande och uppföljning av internkontrollplan. Riktlinjen bör dock ses över då den är antagen 2013 och det har kommit en ny kommunallag sedan dess.

Det saknas i dagsläget ett systemstöd för dokumentering och uppföljning av internkontrollen. Under granskningen har det framkommit att ett kommunövergripande projekt pågår i syfte att utveckla och systematisera arbetet med den interna kontrollen. I detta projekt ingår även att implementera ett systemstöd för internkontrollen. Vi ser positivt på att detta arbete pågår. Det kan bidra till att skapa en större enhetlighet i kommunen kring hur arbete med intern kontroll ska gå till och dokumenteras samt ger möjlighet till kollegialt lärande på en förvaltningsövergripande nivå. För att skapa en mer enhetlig struktur för internkontrollen fram till dess att ett systemstöd finns på plats rekommenderar vi att det centralt tas fram mallar/anvisningar tas fram.

Granskningen visar att det finns ett behov av att tydligare skilja mellan resultatuppföljning, intern kontroll och uppföljningen av intern kontroll som görs genom internkontrollplanen. Internkontrollen består av de processer och rutiner som finns fastställda i verksamheten (inbyggda kontroller till exempel delegeringsordning) som syftar till att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och jobbar mot att nå kommunens mål. Internkontrollplanen är politikens verktyg för att säkerställa att internkontrollen efterlevs, genom uppföljande kontroller av att processer och rutiner efterlevs. Vi har noterat att uppföljningen av den interna kontrollen i Järfälla kommun i delar fokuserar på att beskriva den löpande/inbyggda internkontrollen samt följa upp resultat av verksamheten snarare än de processer och rutiner som ska verka för att säkra måluppfyllelsen i kommunen. Uppföljning av resultat är också viktigt men det är inte syftet med uppföljningen av den interna kontrollen utan ska istället ses som inbyggda kontroller som ger kunskap om verksamhetens status och möjliggör styrning av verksamheten.

Granskningen har även visat att det finns ett behov av att de förtroendevalda blir mer aktivt delaktiga i framtagande av internkontrollplanen. Det är av vikt för att de förtroendevalda ska ha ett tydligt ägandeskap av planen. Vi anser att de förtroendevalda bör vara delaktiga i prioriteringar av vilka kontrollområden som ska

Järfälla kommun

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

2020-06-09

inkluderas, det vill säga **vad** som ska följas upp. Förvaltningarna är givetvis fortfarande delaktiga, framför allt rörande **hur** uppföljningen ska gå till.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen/nämnd/ och granskade nämnder att

- Se över riktlinjerna för intern kontroll och uppdatera vid behov.
- Säkerställ att samtliga internkontrollplaner tillsänds Kommunstyrelsen för kännedom.
- Införa ett systemstöd för att stötta i dokumentering och genomförande av intern kontroll.
- Centralt ta fram anvisningar och mallar för intern kontroll till dess att ett systemstöd finns på plats.
- De förtroendevalda är mer aktivt delaktiga i risk- och väsentlighetsanalysen och prioriteringen av kontrollområden för internkontrollplanen.
- Utveckla de uppföljande kontrollerna inom verksamhetsperspektivet.
- Säkerställ att tjänstepersoner och förtroendevalda har tillräckliga kunskaper om intern kontroll.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att granska hur kommunens arbete med att säkerställa den interna kontrollen bedrivs. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2020.

Av kommunallagens 6 kapitel 6 § framgår att nämnderna, var och en på sitt område, ska tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten i övrigt. De ska även tillse att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål, uppdrag, lagar och föreskrifter.

För att fullgöra uppdraget bör respektive organisation bygga upp system och rutiner för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa tillämpas. Revisorerna har utifrån sin riskbedömning konstaterat att det finns ett behov av att genomföra en granskning av området. En bristfällig styrning, uppföljning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt och att målen inte nås. Revisionsobjekten i denna granskning är kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna bedriver ett systematiskt arbete med att säkerställa den interna kontrollen.

Vi har därför granskat

- Att det finns styrdokument som definierar intern kontroll, samt om det finns system och rutiner för en tillfredsställande intern kontroll
- Att uppföljande kontroller genomförts- stickprov
- Att system och rutiner fungerar på ett ändamålsenligt sätt
- Att kommunstyrelsen och nämnderna har en fungerande uppföljning av den interna kontrollen och om uppföljningen baseras på en ändamålsenlig risk- och väsentlighetsbedömning
  - Är nämnder och styrelse delaktiga i riskbedömningar
  - Hur sker återkoppling utifrån genomförda kontroller och att åtgärder vidtas?
  - Finns en tydlig årlig process för uppföljning av den interna kontroller?
  - Finns en tydlig dokumentation som beskriver nämnders och styrelsens organisation av den interna kontroller och efterlevs de i så fall?

Granskningen avgränsas till arbetet med intern kontroll generellt men fokuserar på uppföljning av intern kontroll 2019 och 2020.

Granskningen avser kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden, kompetensnämnden, kultur-, demokrati- och fritidsnämnden, miljö- och bygglovsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden samt äldrenämnden.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- I förekommande fall av kommunfullmäktige fastställda reglemente för intern kontroll samt eventuella tillämpningsanvisningar utfärdade av kommunstyrelsen
- Övriga tillämpbara regelverk, policys och fullmäktigebeslut

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument.
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner samt ordförande, v. ordförande och andre v. ordförande i nämnder och kommunstyrelse.

Intervjuade tjänstepersoner har getts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrdokument och riktlinjer

3.1.1 Riktlinjer för intern kontroll

Järfälla kommuns riktlinjer för intern kontroll fastställdes av kommunfullmäktige i november 2013. Riktlinjen består av tre avsnitt: (i) Riktlinjens syfte, (ii) Roll och ansvarsfördelning samt (iii) Styrning och uppföljning av intern kontroll.

Riktlinjens syfte

Riktlinjerna syftar till att säkerställa att kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser arbetar systematiskt för att upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll. Det innebär att följande ska uppnås med rimlig grad av säkerhet:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter m.m.

Med "rimlig grad av säkerhet" avses att nämnder och styrelser ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta.

Roll- och ansvarsfördelning

I riktlinjen fastställs roll- och ansvarsfördelningen för internkontrollarbetet. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns en tillfredsställande intern kontroll samt att internkontrollorganisation och förvaltningsövergripande riktlinjer/anvisningar upprättas.

Nämnderna och bolagsstyrelserna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. De ansvarar för att det upprättas en organisation för den interna kontrollen, att internkontrollplaner tas fram baserade på risk- och väsentlighetsanalyser samt att det finns rutiner för introduktion av nyanställande avseende vad intern kontroll innebär.

Förvaltningscheferna ansvarar för att leda arbetet med att åstadkomma och upprätthålla en god intern kontroll. Rapportering om hur den interna kontrollen fungerar sker löpande till nämnd/styrelse. Minst en gång årligen ska förvaltningschef rapportera till nämnd/styrelse skriftligt och ge en samlad bedömning av den interna kontrollen. Allvarigare brister eller avvikelser ska rapporteras snarast till nämnd/styrelse. Förvaltningschef ansvarar för att omgående ta initiativ till åtgärder vid brister.

Övriga chefer och verksamhetsansvariga på olika nivåer i organisationen ansvarar för att följa riktlinjer och anvisningar samt informera anställda om riktlinjernas/anvisningarnas innebörd. De ska även omedelbart rapportera eventuella brister till närmaste överordnade chef.

Medarbetare utan chefsansvar ansvarar för att följa anvisningar, rutiner och planer i sin arbetsutövning samt rapportera eventuella brister till närmaste överordnade chef.

Styrning och uppföljning av intern kontroll

I samband med mål- och budgetarbetet ska nämnder/styrelser anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Som grund för internkontrollplanen ska en risk- och väsentlighetsanalys för verksamheten genomföras. Analysen syftar till att identifiera och kartlägga händelser som medför en risk att nå oönskade verksamhetsmässiga och/eller ekonomiska resultat eller som kan leda till förtroendeskadorna. Riskerna utvärderas utifrån sannolikhet och konsekvens. Analysen ska även innehålla beslut om hur riskerna ska hanteras.

Internkontrollplanen ska minst innehålla information om (i) vilka områden/processer/rutiner som ska kontrolleras, (ii) omfattningen av uppföljningen, (iii) till vem uppföljningen ska rapporteras, (iv) när och hur rapportering ska ske samt (v) genomförd riskbedömning. Den antagna internkontrollplanen ska tillsammans med risk- och väsentlighetsanalys överlämnas till kommunstyrelsen.

Resultatet av uppföljningen av internkontrollplanen rapporteras till nämnd/styrelse i den omfattning som planen anger. I de fall brister framkommer ska förslag på åtgärder för att förbättra aktuell process/rutin/hantering lämnas. Nämnder och bolagsstyrelser rapporterar resultatet av uppföljningen till kommunstyrelsen. Rapporten ska innehålla (i) beskrivning av omfattningen av uppföljningen, (ii) utfallet och eventuella vidtagna åtgärder samt vid behov (iii) förslag på åtgärder för förbättring av kammungemensamma rutiner.

Järfälla kommun

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

2020-06-09

Kommunstyrelsen ska utifrån rapporter från nämnder och bolagsstyrelse göra en samlad bedömning av den interna kontrollen i kommunen. Vid behov ska kommunstyrelsen fatta beslut om förbättringar. Den samlade bedömningen ingår i årsredovisningen som överlämnas till kommunfullmäktige.

3.1.2 Intern kontroll i praktiken – handbok/exempelsamling

En handbok togs fram i februari 2014 som stöd för tjänstemannaorganisationens arbete med intern kontroll.

Handboken tydliggör nämnden/styrelsens ansvar för den interna kontrollen, ger en beskrivning av COSO-modellen samt praktisk handledning i hur riskanalys genomförs och internkontrollplan tas fram.

3.1.2.1 Bedömning

Vi kan konstatera att kommunen har antagit en kommunövergripande riktlinje där syftet med den interna kontrollen och den årliga processen framgår. Vår övergripande bedömning är att riktlinjerna är bra och täcker in relevanta områden. Då riktlinjen antogs 2013 anser vi att den bör ses över för att säkerställa att den fortfarande är aktuell samt uppdaterad utifrån den nya Kommunallagen från 2017.

Vi ser positivt på att det finns en handbok framtagen som ger mer djupgående information om hur den interna kontrollen ska genomföras.

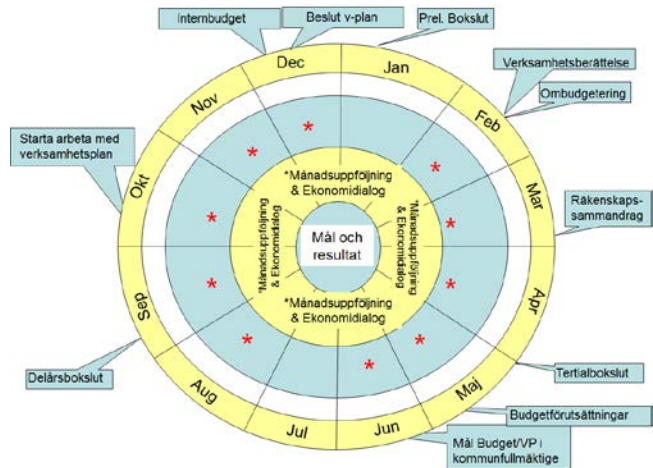
Riktlinjen och handboken kan med fördel kompletteras med mallar/anvisningar för hur internkontrollplan och uppföljningsrapport ska utformas. Detta för att säkerställa att nämnderna arbetar mer likriktat. Vi bedömer att mer likriktade arbetssätt skulle underlätta för kommunstyrelsen i uppsiktsplikten samt underlätta läsbarheten av återsrapporteringen av internkontrollen.

3.2 Kommunstyrelsens och nämndernas arbete med intern kontroll

3.2.1 Övergripande

Järfälla kommun har en årlig process för planering och uppföljning. Internkontrollplanen ska antas i samband med antagande av mål och budget. Uppföljning sker under året i den utsträckning som anges i planen. Frekvensen på nämndernas uppföljning varierar mellan nämnderna, vilket framgår av tabellen nedan, men samtliga nämnder följer upp planen minst en gång om året i samband med verksamhetsberättelsen.

Inför framtagandet av internkontrollplanerna för 2020 har beslutats om två kommunövergripande internkontrollområden: (i) direktupphandlingar och (ii) representation.

Under 2019 påbörjades ett kommunövergripande projekt för att utveckla internkontrollen som kommer att fortsätta under 2020. Projektet genomförs av en grupp bestående av representanter från de olika förvaltningarna. Syftet ska vara att se över riktlinjerna för internkontroll, systematisera arbetet och lära av varandra. Det finns även en plan för att införa ett systemstöd för internkontrollarbetet. Vid intervjuer med representanter från förvaltningarna har behovet av ett systemstöd och mer enhetlighet i hur man arbetar med internkontroll lyfts fram av flera. I dagsläget finns inte en kommunövergripande mall för internkontrollplaner eller rapport av uppföljning av internkontrollplaner.

Vid intervjuer har det återkommande lyfts av både tjänstepersoner och förtroendevalda att ledamöternas delaktighet i framtagande av internkontrollplanen kan utvecklas. Inom majoriteten av nämnderna är ledamöterna inte aktivt delaktiga i framtagandet av planen och prioritering av kontrollområden.

Järfälla kommun

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

2020-06-09

	Kommunstyrelsen	Barn och ungdomsnämnden	Kompetensnämnden	Kultur-, Demokrati- och Fritidsnämnden	Miljö- och bygglovsnämnden	Socialnämnden	Tekniska nämnden	Äldre- nämnden
Internkontrollplan 2020	2019-12-09, § 234	2019-12-05, § 90	2019-12-03, § 83	2020-05-12, § 28	2019-12-17, § 163	2019-12-12, § 106	2019-12-12, § 100	2019-12-05, § 74
Internkontrollplanen innehåller information i enlighet med riktlinjer	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Antal kontrollområden 2020	13	14	11	2	8	17	11	17
Antal kontrollområden inom verksamhet 2020	1	6	6	1	5	5	3	5
Antal kontrollområden inom ekonomi/administration 2020	12	8	5	1	3	12	8	12
Kommunövergripande kontrollområden är inkluderade i internkontrollplanen 2020	2/2	2/2	2/2	1/2	2/2	2/2	2/2	2/2
Beslut om internkontrollplanen 2020 har skickats till Kommunstyrelsen för kännedom	NA	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja

T1 = tertial 1, VB = Verksamhetsberättelse

Järfälla kommun

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

2020-06-09

	Kommunstyrelsen	Barn och ungdomsnämnden	Kompetensnämnden	Kultur-, Demokrati- och Fritidsnämnden	Miljö- och bygglovsnämnden	Socialnämnden	Tekniska nämnden	Äldre- nämnden
Uppföljning av internkontrollplan 2019	2019-10-07, § 160 (delår) 2020-03-16, § 49 (VB)	2019-09-26, § 59 (delår) 2020-03-05, §4 (VB)	2020-03-03, § 5 (VB)	2020-02-18, §§ 4-5 (VB samt enskilt ärende)	2020-09-17, § 109 (delår) 2020-02-18, § 22 (VB)	2019-09-26, § 79 (delår) 2020-02-20, § 3 (VB)	2019-05-23, § 46. (T1) 2019-09-19, § 67 (delår) 2020-02-20, § 4 (VB)	2019-10-03, § 56 (delår) 2020-03-05, § 7 (VB)
Uppföljning av internkontrollplanen 2019 information i enlighet med riktlinjer	Ja	Ett antal kontrollområden har inte följts upp i rapporten.	Ett kontrollområde har inte följts upp i rapporten.	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Beslut om uppföljning 2019 har skickats till Kommunstyrelsen för kännedom	NA	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

T1 = tertial 1, VB = Verksamhetsberättelse

3.2.1.1 **Bedömning**

Vi kan konstatera att kommunstyrelsen och samtliga granskade nämnder har antagit internkontrollplaner samt att uppföljning sker i enlighet med fastställd riktlinje. Vi noterar dock att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden inte inkluderat ett av de kommunövergripande internkontrollområdena i sin plan, representation. Nämnden bör komplettera internkontrollplanen med detta kontrollområde.

Av internkontrollplanerna framgår att kommunstyrelsen och samtliga nämnder har kontrollområden som berör både ekonomi/administration och verksamhet. Fördelningen mellan verksamhet och ekonomi/administration är dock något snedfördelad i ett antal nämnder. Inom socialnämnden, äldrenämnden samt tekniska nämnden finns en övervikt på kontrollområden som rör ekonomi/administration. Även kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller framför allt kontrollområden inom ekonomi/administration, detta kan dock till viss del förklaras av att en stor del av kommunstyrelsens verksamhet rör frågor inom ekonomi och administration.

Vi har även noterat att det i flera internkontrollplaner ingår kontrollområden som syftar till att beskriva den **löpande** interna kontrollen eller **resultat** av måluppfyllelse snarare än att kontrollera **uppföljning** av intern kontroll. Den löpande interna kontrollen består av alla de inbyggda kontroller som finns i arbetet genom t.ex. rutiner och riktlinjer. Uppföljningen av den interna kontrollen sker genom styrelsernas och nämndernas internkontrollplaner och syftar till att säkerställa att den löpande kontrollen fungerar. I Järfälla har vi noterat att dessa ibland blandas ihop. Ett exempel på detta är att kommunstyrelsen, barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden samt äldrenämnden i sina internkontrollplaner inkluderat kontrollområdena mål/måluppfyllelse samt budget/budgetuppföljning. De kontroller/uppföljning som beskrivs för dessa områden ingår i den ordinarie löpande interna kontrollen.

Kompetensnämndens och miljö- och bygglovsnämndens internkontrollplaner 2020 har inte tillsänts kommunstyrelsen för kännedom. Enligt riktlinjen ska antagen internkontrollplan med risk- och väsentlighetsbedömning och uppföljning överlämnas till kommunstyrelsen. Det är av vikt att detta sker för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt över nämnderna.

Vi ser positivt på att det pågår ett kommunövergripande projekt med att utveckla internkontrollen samt att det finns en plan för att införa ett systemstöd för internkontrollen. Införandet av ett systemstöd skulle sannolikt underlätta systematiken och dokumentationen av internkontrollen. Projektet är även ett tillfälle för erfarenhetsutbyte och för kollegialt lärande mellan förvaltningarna vilket kan verka säkerställa av att det finns en samsyn kring intern kontroll i kommunen. Vi anser därför att det med fördel kan upprätthållas ett förvaltningsövergripande nätverk för tjänstepersoner som arbetar med internkontroll även efter att projektet är slutfört.

3.2.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens internkontrollplan avseende 2020 är baserad på en risk- och väsentlighetsanalys. Analysen genomfördes 2015 i samband med framtagande av Mål och budget 2016–2017. Riskanalysen har syftat till att (i) identifiera risker knutna till aktuella målsättningar och strategier samt (ii) säkerställa att verksamheten lever upp till de bestämmelser som finns i lagar, regelverk och avtal mm. Av intervjuer framgår att risk- och väsentlighetsanalys samt framtagande av förslag till internkontrollplan hanteras av förvaltningen. Kommunstyrelsen har i samband med antagande av planen har möjlighet att göra tillägg. Internkontrollplanen för 2020 innehåller samma kontrollområden som planen för 2019.

Den sammanställda uppföljningen av internkontrollplanen rapporteras tre gånger om året till Kommunstyrelsen, i tertialrapport 1, delårsrapport samt i verksamhetsberättelsen. Uppföljningen presenteras i löpande text som beskriver de kontroller och resultat. I uppföljningen av internkontrollplan avseende år 2019 har samtliga kontrollområden följts upp. Uppföljningen innehåller inte någon bedömning av om de områden som kontrollerats fungerar tillfredsställande eller inte. Det finns inte heller förslag på eventuella åtgärder med anledning av uppföljningens resultat.

En uppföljning av kommunens sammantagna interna kontroll finns inkluderad i kommunens årsredovisning 2019. Av uppföljningen framgår bland annat att samtliga nämnder följt upp sina internkontrollplaner och återrapporterat resultatet till kommunstyrelsen.

Av intervjuer framgår att kommunstyrelsen är nöjd med återrapporteringen både rörande kommunstyrelsens internkontrollplan och övriga nämnders internkontrollarbete. Det har dock lyfts att rapporteringen av internkontrollen inte är enhetlig i kommunen, nämnderna har i stor utsträckning egna mallar för återrapporteringen.

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Representation" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontroll ska genomföras genom kontroll av fakturor som avser representation.

Kommunstyrelseförvaltningens ekonomi- och upphandlingsavdelning har en dokumenterad rutin för stickprovskontroller av (i) makulering/kvittering av kundfakturor, (ii) representation samt (iii) attestreglemente. I rutinen beskrivs vad som ska kontrolleras samt hur kontrollen ska genomföras. Kontroller genomförs av att syfte, deltagarförteckning och moms finns dokumenterat samt att ingen alkohol finns med.

Stickprovskontroller av representation genomfördes i juni och december 2019. I juni genomfördes 26 kontroller av både intern och extern representation. I december genomfördes 19 kontroller av extern representation.

Sammanställningen av resultatet visar på en anmärkning i juni samt sex anmärkningar i december. Av sammanställningen framgår inte om förekomst av alkohol har kontrollerats.

3.2.3 Barn- och ungdomsnämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende år 2020 i samband med antagande av verksamhetsplan och detaljbudget 2020. Planen är baserad på risk- och väsentlighetsanalyser genomförda av förvaltningen. Av intervjuer med förvaltning och nämndens presidium framgår att förvaltningen genomföra risk- och väsentlighetsanalysen samt tar fram ett förslag till internkontrollplan. Nämnden fastställer planen men är inte aktivt delaktiga i framtagande eller prioriteringar. Internkontrollplanen innehåller kontrollområden inom styrning, myndighetsutövning, personal samt stödprocesser. Internkontrollplanen för 2020 innehåller samma kontrollområden som planen för 2019, med undantag för att de kommunövergripande kontrollområdena har tillkommit.

Uppföljningen genomförs under året av förvaltningen. Riskområden fördelas mellan ansvariga som genomför kontrollen och återrapporterar resultatet.

Uppföljning av internkontrollplanen rapporteras två gånger om året till nämnden, i delårsrapporten samt i verksamhetsberättelsen. Uppföljningen av internkontrollen presenteras i löpande text med beskrivningar av vilka aktiviteter och åtgärder som vidtagits under året inom respektive kontrollområde. Vid en jämförelse mellan internkontrollplanen 2019 och uppföljningen kan vi konstatera att resultatet av fem av tolv kontrollområden inte återrapporterats¹. Uppföljningen innehåller även information om aktiviteter och åtgärder som inte tagits upp i internkontrollplanen.

Av intervjuer framgår att nämnden anser att uppföljningen är tillräcklig. I de fall oklarheter uppstår finns det goda möjligheter att få förtydliganden från förvaltningen.

Stickprov ur internkontrollplanen 2019

Kontrollområdet "Barn i behov av särskilt stöd" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll i granskningen. Av internkontrollplanen framgår att området följs upp genom "intern uppföljning".

Den dokumentation vi mottagit rörande kontrollen är:

- Processbeskrivning av hantering av tilläggsbelopp.
- Blankett för ansökan om tilläggsbelopp 6-16 år.
- Presentation av hanteringen av särskilt stöd i vilken det framgår (i) ansvarsfördelning mellan lärare, rektor och huvudman, (ii) vikten av rutiner och ansvarsfördelning mellan lärare, rektor och elevhälsa på respektive skola, (iii) byggstenar för fortsatt arbete: lagar och praxis, organisation och ledarskap, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt (iv) en sammanställning av vilka blanketter som ska användas.
- Rutinbeskrivningar för hantering av elever i behov av särskilt i skolan samt barn i behov av särskilt stöd i förskolan.

Vi har även fått en skriftlig beskrivning av hur uppföljning av hur barn- och ungdomsnämnden säkerställer att lagar, system och rutiner följs.

¹ (i) Placering av barn, (ii) Barn i behov av särskilt stöd, (iii) Personalförsörjning, (iv) Ekonomi samt (v) Personal.

3.2.4 Kompetensnämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende 2020 i samband med antagande av verksamhetsplan och detaljbudget 2020. Planen är baserad på en riskinventering och riskanalys genomförd av förvaltningen. Av intervjuer framgår att en temadag om intern kontroll för förvaltningen genomfördes inför framtagande av internkontrollplanen. Nämnden är inte aktivt delaktiga vid framtagande av och prioriteringar i internkontrollplanen men har möjlighet att göra tillägg i samband med antagande.

I planen beskrivs kommunövergripande och förvaltningsövergripande risker samt risker inom respektive verksamhetsområde som nämnden ansvarar för. Internkontrollplanen är uppdelad i kategorierna (i) kommunövergripande, (ii) förvaltningsövergripande, (iii) ung vux och vägledning, (iv) Järfälla lärcentrum samt (v) Järfälla gymnasium.

Uppföljning av internkontrollplanen genomförs av förvaltningen enligt planen. Av intervjuer framgår att planen även följs upp kontinuerligt på förvaltningsnivå vid chefsträffar.

Uppföljning av internkontrollplanen rapporteras årligen till nämnden i Verksamhetsberättelsen. Uppföljningen presenteras i löpande text med beskrivningar av vilka aktiviteter och åtgärder som vidtagit under året inom respektive kontrollområde. I återrapporteringen av internkontrollplanen 2019 saknas en kontrollpunkt från internkontrollplanen, "Säkerställa rutiner i processen kring anmälningar²". Vid intervju framkom att förvaltningen har uppmärksammat att denna punkt inte återrapporterats, detta ska ha skett av misstag och redovisning kommer ske för nämnden i september.

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Säkerställa rutiner i processen kring avstängningar" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontrollen ska genomföras genom en kartläggning av processen.

Bakgrunden till att området inkluderades i internkontrollplanen är att nämnden i slutet av mars 2019 fick kritik från JO för hantering av en avstängning. JO kritiserade nämnden för långsam handläggning av ett överklagande, för att inte ha underrättat en elev och elevens vårdnadshavare om hur ett beslut om avstängning kunde överklagas och för underlåtenhet att besvara en fråga.

En lathund för hantering av avstängning av elev finns framtagen (2018-02-01). Enligt uppgift har förvaltningen säkerställt att rutinen följs genom dialog med rektor rörande de ärenden som inkommit under 2019.

3.2.5 Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende 2020 baserad på en riskanalys av förvaltningens rutiner genomförd av förvaltningen. Riskanalysen är sammanställd i en rutinförteckning med risk- och konsekvensbedömning för respektive rutin. Av intervjuer med förvaltningen och nämndens presidium framgår att nämnden inte är delaktig i

² Felskrivning i internkontrollplan, vid intervju framgår att det ska vara "Säkerställa rutiner i processen kring avstängningar".

2020-06-09

framtagandet av planen. Nämnden har dock möjlighet att göra tillägg/ändringar i samband med att internkontrollplanen antas. Planen ska enligt den årliga processen antag i samband med mål och budget, i år blev antagandet senarelagt på grund av tidsbrist och sedan ytterligare senarelagt på grund av covid-19.

Internkontrollplanen för 2020 innehåller två kontrollområden: direktupphandlingar samt ishallar (rutin vid ammoniakutsläpp). Som tidigare noterats är inte det kommunövergripande kontrollområdet "Representation" inkluderat i nämndens plan.

Uppföljningen av internkontrollplanen rapporteras årligen till nämnden i verksamhetsberättelsen. Information om internkontroll finns även i delårsrapporten men här görs ingen återrapportering av resultatet av kontrollerna. Resultatet av uppföljningen av internkontrollplanen 2019 behandlades av nämnden 2020-02-18 §§ 4-5. I Verksamhetsberättelsen ges en kortare beskrivning av vilka kontrollområden som har följts upp, avvikelser och åtgärder. En utförligare rapportering av uppföljningen av internkontrollplanen ges i ett separat nämndärende som behandlas i samband med verksamhetsberättelse. I denna uppföljning beskrivs respektive kontrollområde, granskningens genomförande och utfall samt föreslagna åtgärder.

Antagande av internkontrollplan samt uppföljning av plan sker i separata ärenden till nämnden, istället för att dessa antas tillsammans med mål och budget respektive verksamhetsberättelse. Av intervjuer framgår att detta syftar till att säkerställa att internkontrollen uppmärksammas och behandlas av nämndens ledamöter.

Av intervjuer framgår att nämnden anser att den uppföljning som görs av internkontrollplanen är tillräcklig och att det finns utrymme för diskussion och frågor rörande resultatet. Det finns en stor tilltro till förvaltningen som uppges leverera bra underlag.

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Hot och Våld" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontrollen ska genomföras inom avdelningarna Idrott och friluft, Ung Fritid, Bibliotek samt Kultur (huset på höjden).

Kontrollen har genomförts genom att följande frågor har skickats till verksamheternas verksamhetsledare/enhetschefer:

- Finns rutiner för Hot och våld på din enhet (i din verksamhet)?
- Var förvaras/dokumenteras rutinen?
- Är rutinen känd bland personalen, dvs. har den informerats om på APT (eller motsvarande personalmöten) under året?
- Känner du och din personal att du/ni i en akut situation vet hur du/ni ska agera?

Svar på frågorna har skickats förvaltningens controller.

3.2.6 Tekniska nämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende år 2020 i samband med antagande av verksamhetsplan och detaljbudget 2020. Av internkontrollplanen framgår att "Tekniska nämndens ledamöter har haft ett aktivt deltagande i att arbeta fram 2020 års Internkontrollplan". Nämnden hade under hösten 2019 en temadag för framtagande av ny internkontrollplan. Under dagen gick nämnden igenom synpunkter på dåvarande internkontrollplan, vilka områden de ansåg saknades och borde läggas till samt prioritering mellan dessa samt vilka områden som kunde tas bort. Av intervjuer framgår att nämnden under temadagen även hade en utbildning i intern kontroll. Temadagen ska enligt de intervjuade ha varit givande. Kommande år planeras en liknande, men mindre omfattande, workshop/dialog med nämnden inför framtagande av internkontrollplanen.

Internkontrollplanen för 2020 är indelad i sex delar: (i) verksamhetsprocesser, (ii) lagar, regler och styrdokument, (iii) personal, (iv) uppföljning, (v) lön samt (vi) medborgare och företag.

Uppföljningen av internkontrollplanen samordnas av utredare och förbättringsledare placerade centralt på förvaltningen. De har i uppdrag att säkerställa att kontrollerna genomförs samt sammanställa uppföljningen till nämnden.

Rapportering av uppföljningen av internkontrollplanen sker i samband med Tertial 1 (april), delårsrapport (augusti) samt i Verksamhetsberättelse. Vid respektive uppföljning beskrivs de eventuella avvikelser/brister som framkommit samt vilka åtgärder som vidtagits. Resultatet av samtliga kontrollområden presenteras sammanställt i en tabell.

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Informationshantering som avviker från offentlighetsprincipens krav" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontroll ska ske genom stickprov.

Stickprovskontroller har genomförts av ärenden i Platina (ärendehanteringssystem) och i Antura (projektverktyg). I Platina har ärenden kontrollerats genom att kontakt/avtal/avrop fanns i både Platina och närarkiv. Totalt har 22 kontroller genomförts i Platina. Kontrollerna visade inte på några avvikelser.

I Antura har registrerade projekt jämförts med registrerade ärenden i Platina för att kontrollera att projekthandlingar blivit korrekt diarieförda. Totalt har 8 kontroller genomförts i Antura. Kontrollerna visade att alla projekt i Antura inte fanns diarieförda i Platina. Två åtgärder har tagits fram för att säkerställa korrekt diarieföring: (i) information om hur E-work tas fram och diarieförs samt (ii) en planerad utbildning i diarieföring, allmän handling och laguppfyllnad (offentlighetsprincipen).

3.2.7 Miljö- och bygglovsnämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende år 2020 i samband med antagande av nämndens mål och budget 2020. Internkontrollplanen för 2020 innehåller samma kontrollområden som planen för 2019. En riskanalys har genomförts på förvaltningsnivå. Riskanalysen innehåller två områden som riskbedömts.

Tekniska förvaltningen tar fram ett förslag till internkontrollplan som antas av nämnden. I samband med antagande har nämnden möjlighet att göra tillägg till planen. Nämnden har inte varit aktivt delaktig i riskanalys eller prioritering av risker. Av intervjuer framgår att det inför framtagande av internkontrollplanen 2021 eventuellt kommer att genomföras en liknande temadag som genomförts i tekniska nämnden (se 3.2.6).

Uppföljningen av internkontrollplanen samordnas av utredare och förbättringsledare placerade centralt på förvaltningen. De har i uppdrag att säkerställa att kontrollerna genomförs samt sammanställa uppföljningen till nämnden.

Uppföljning av internkontrollplanen sker två gånger om året i samband med delårsrapport samt verksamhetsberättelse. Resultatet av uppföljningen presenteras i tabellform med en beskrivning av resultatet av uppföljningen för respektive kontrollområde. Uppföljningen är kortfattad och det framgår inte alltid att kontroller har genomförts enligt den metod som angivits i internkontrollplanen (se stickprov).

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Handläggning av allvarliga ärenden genomförs ej" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontroll ska ske av att rutiner finns samt att allvarliga ärenden handlagts på rätt sätt.

Uppföljningen har genomförts genom att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen sammanställt ett dokument innehållande länkar till samtliga rutiner gällande allvarliga ärenden och övriga ärenden. Kontroll av handläggning kontrolleras av avdelningschef i samband med att ärendet inkommit. Det framgår inte av det material som vi tagit del av om det förekommit avvikelser eller brister i samband med handläggning.

I den uppföljning som nämnden tar del av står endast "Rutiner finns".

3.2.8 Socialnämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende år 2020 i samband med antagande av verksamhetsplan och detaljbudget 2020. I verksamhetsplanen finns en beskrivning av nämndens riskanalys. Riskanalysen tas fram av förvaltningen och beskriver generella risker, risker utifrån inriktningsmålen God välfärd och Tryggare Järfälla och utifrån befolkningsutveckling. Internkontrollplanen är baserad på information från riskanalyser, egenkontroller och utredning av klagomål, synpunkter och rapporter. Planen är indelad i tre delar: (i) styrning, (ii) socialtjänst och (iii) personal. Internkontrollplanen för 2020 innehåller samma kontrollområden som planen för 2019.

Förslag till internkontrollplan tas fram av förvaltningen i dialog med nämndens ordförande och arbetsutskott. Vid intervju framgår att planen antas av nämnden och att

det då finns möjlighet att göra eventuella tillägg till planen. Ledamöternas förarbete inför antagande ska enligt uppgift framför allt ske i partigruppen.

Uppföljningen av internkontrollplanen genomförs av förvaltningen utifrån den fastställda planen. Vid intervju framför att förvaltningen har vana av att arbeta med egenkontroller inom flera områden. Internkontrollen ses som en del av verksamhetsstyrningen och verksamhetsutvecklingen.

Uppföljning av internkontrollplanen rapporteras till nämnden två gånger årligen i delårsrapporten samt i verksamhetsberättelsen. I uppföljningen beskrivs de kontroller som genomförts under året. En bedömning görs av respektive kontrollområde. Kontrollområdena bedöms som tillfredsställande, delvis tillfredsställande eller förbättringsområde.

Av intervjuer framgår att nämnden anser att uppföljningen av planen är tillräcklig.

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Attest och delegation" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontroll ska genomföras av att delegationsordning efterlevs, beslut anmäls till nämnd samt att attestordning följs. Kontrollen ska ha genomförts genom löpande dialog och stickprov.

Attest begärs av överordnad chef till berörd person genom kommungemensam blankett. Ifylld och undertecknad blankett skickas till redovisningsenheten för central hantering. Nya attester sammanställs månadsvis i ett delegationsbeslut till nämnden undertecknat av socialdirektören. Protokollsutdrag visar att attestantförteckningar delgivits nämnden löpande under 2019.

För att säkerställa rätt delegation används verksamhetssystemet Procapita. Aktuell delegationsordning läggs in i systemstödet för att säkerställa att rätt person fattar beslut. Endast personer som har behörighet att fatta ett beslut kan göra det i systemstödet.

För att säkerställa att annan delegation följer delegationsordningen har under 2019 kontroller av direktupphandlingar genomförts. Samtliga direktupphandlingar har kontrollerats. Kontrollen har genomförts genom att redovisningsekonom tar ut en lista över upphandlingar ur Raindance och sorterar dessa på konto och beloppsgränser. Inköp som har gjorts från leverantörer som redan är upphandlade sorterar bort. För kvarstående inköp kontrolleras att upphandlingen är dokumenterad enligt rutin och diarieförd hos respektive nämnd. I de fall upphandlingsdokument saknas kontaktas attestande chef för klargörande om varför dokumentation saknas och eventuell komplettering vid behov.

3.2.9 Äldrenämnden

Nämnden har antagit en internkontrollplan avseende år 2020 i samband med antagande av verksamhetsplan och detaljbudget 2020. I verksamhetsplanen finns en beskrivning av nämndens riskanalys. Riskanalysen beskriver generella risker samt risker utifrån inriktningsmålen God välfärd och Tryggare Järfälla. Internkontrollplanen är baserad på information från riskanalyser, egenkontroller och utredning av klagomål, synpunkter och rapporter. Planen är indelad i tre delar: (i) styrning, (ii) socialtjänst och

(iii) personal. Internkontrollplanen för 2020 innehåller samma kontrollområden som planen för 2019.

Förslag till internkontrollplan tas fram av förvaltningen i dialog med nämndens ordförande och arbetsutskott. Vid intervju framgår att planen antas av nämnden och att det då finns möjlighet att göra eventuella tillägg till planen.

Uppföljningen av internkontrollplanen genomförs av förvaltningen utifrån den fastställda planen. Vid intervju framför att förvaltningen har vana av att arbeta med egenkontroller inom flera områden. Internkontrollen ses som en del av verksamhetsstyrningen och verksamhetsutvecklingen.

Uppföljning av internkontrollplanen rapporteras till nämnden två gånger om året som en del av Delårsrapporten samt i Verksamhetsberättelsen. Resultatet av uppföljningen av internkontrollplanen 2019 behandlades av nämnden 2020-03-05 §7. I uppföljningen beskrivs de kontroller som genomförts under året. En bedömning görs av respektive kontrollområde. Kontrollområdena bedöms som tillfredsställande, delvis tillfredsställande eller förbättringsområde.

Äldrenämnden och socialnämndens internkontrollplaner har samma kontrollområden för båda nämnderna 2019 och 2020. Av intervju med förvaltningen framgår att detta är på grund av den organisationsförändring som har skett de senaste åren i och med Äldrenämndens inrättande 2019.

Stickprov ur internkontrollplan 2019

Kontrollområdet "Direktupphandling" har valts ut ur nämndens internkontrollplan 2019 för kontroll. Av internkontrollplanen framgår att kontroll ska genomföras av att dokumentation finns, att budgetansvarig chef har godkänt direktupphandling överstigande 20 000 kr, att direktupphandlingar överstigande 20 001 ska dokumenteras och vara diarieförda i Platina. Kontrollen ska ha genomförts genom stickprov.

Samtliga direktupphandlingar har kontrollerats. Kontrollen har genomförts genom att redovisningsekonom tar ut en lista över upphandlingar ur Raintance och sorterar dessa på konto och beloppsgränser. Inköp som har gjorts från leverantörer som redan är upphandlade sorteras bort. För kvarstående inköp kontrolleras att upphandlingen är dokumenterad enligt rutin och diarieförd hos respektive nämnd. I de fall upphandlingsdokument saknas kontaktas attesterande chef för klargörande om varför dokumentation saknas och eventuell komplettering vid behov.

3.2.9.1 **Bedömning**

Kommunstyrelsen och nämnderna arbetar med internkontrollen i enlighet med kommunens riktlinjer men vi kan konstatera att det finns förbättringspotential.

I vilken utsträckning nämnderna är aktivt delaktiga i framtagande och prioritering av vilka kontrollområden som ska inkluderas i internkontrollplanen varierar. För majoriteten av nämnderna innebär delaktigheten att det finns möjlighet att göra tillägg i samband med antagande. Av intervjuer har framgått att flera tjänstepersoner och förtroendevalda önskar ett mer aktivt deltagande från nämnderna vid prioritering av kontrollområden. Vi ser positivt på att socialnämndens arbetsutskott samt

äldrenämndens arbetsutskott har en dialog med förvaltningen inför framtagande av plan men anser att hela nämnden bör involveras i större utsträckning. Tekniska nämndens temadag inför framtagandet av internkontrollplanen 2020 ser vi som ett positivt exempel på hur nämnden kan bli mer delaktig. Nämndernas delaktighet är av vikt för att säkerställa att de tar ägandeskap av planen samt för att de förtroendevalda kan ha ett annat perspektiv på risker än förvaltningen. Om de förtroendevalda inte deltar aktivt i analys och prioritering finns en risk att detta perspektiv inte fångas upp.

Kommunstyrelsens och ett antal av nämndernas internkontrollplaner för 2020 innehåller samma kontrollområden som planen för 2019. Detta är inte med automatik fel, högriskområden kan behöva följas upp kontinuerligt under flera år. Det är dock av vikt att detta föregås av en risk- och väsentlighetsanalys som väger in resultatet av föregående års granskning för att säkerställa att de kontroller som inkluderas i planen är relevanta.

Kommunstyrelsen och nämnderna har följt upp internkontrollplanen minst en gång om året i verksamhetsberättelserna. Strukturen på och innehållet i återrapporteringen skiljer sig åt mellan nämnderna. Vi har även noterat att det i barn- och ungdomsnämndens återrapportering i verksamhetsberättelsen saknas uppföljning av fem av de kontrollområden som är inkluderade i internkontrollplanen. Vi ser att det med fördel centralt kan tas fram anvisningar för återrapporteringen av internkontrollen. En mer likartad struktur för återrapporteringen skulle underlätta läsbarheten, säkerställa att samtliga internkontrollområden följs upp samt att det finns en tydlig bedömning av om resultatet bedöms som tillfredsställande eller ej.

[Stickprov ur internkontrollplaner 2019](#)

Stickprovskontrollerna visar att de uppföljande kontrollerna i stort har genomförts. Av de underlag vi mottagit från kompetensnämnden framgår dock inte om det finns någon dokumentation av att kontrollen (dialog med rektor) har genomförts.

Vidare visar stickprovskontrollerna att det finns ett behov av att tydliggöra i återrapporteringen till nämnden att de uppföljande kontrollerna har genomförts i enlighet med beslutad internkontrollplan. Om stickprov har genomförts bör det sammantagna resultatet och bedömningen av stickproven framgå i återrapporteringen. Stickprov som metod i internkontroll syftar ofta till att kontrollera att rutiner/riktlinjer inte bara finns utan även följs.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna bedrivit ett inte tillräckligt tillfredställande systematiskt arbete med att säkerställa den interna kontrollen och att det finns förbättringspotential.

Granskningen visar att det finns riktlinjer och definierar intern kontroll, där ansvarsfördelning och den årliga processen finns angivna. Riktlinjerna har även kompletterats med en handbok för handledning i genomförande av riskanalys, framtagande och uppföljning av internkontrollplan. Riktlinjen bör dock ses över då den är antagen 2013 och det har kommit en ny kommunallag sedan dess.

Det saknas i dagsläget ett systemstöd för dokumentering och uppföljning av internkontrollen. Under granskningen har det framkommit att ett kommunövergripande projekt pågår i syfte att utveckla och systematisera arbetet med den interna kontrollen. I detta projekt ingår även att implementera ett systemstöd för internkontrollen. Vi ser positivt på att detta arbete pågår. Det kan bidra till att skapa en större enhetlighet i kommunen kring hur arbete med intern kontroll ska gå till och dokumenteras samt ger möjlighet till kollegialt lärande på en förvaltningsövergripande nivå. För att skapa en mer enhetlig struktur för internkontrollen fram till dess att ett systemstöd finns på plats rekommenderar vi att det centralt tas fram mallar/anvisningar tas fram.

Granskningen visar att det finns ett behov av att tydligare skilja mellan resultatuppföljning, intern kontroll och uppföljningen av intern kontroll som görs genom internkontrollplanen. Internkontrollen består av de processer och rutiner som finns fastställda i verksamheten (inbyggda kontroller t.ex. delegeringsordning) som syftar till att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och jobbar mot att nå kommunens mål. Internkontrollplanen är politikens verktyg för att säkerställa att internkontrollen efterlevs, genom uppföljande kontroller av att processer och rutiner efterlevs. Vi har noterat att uppföljningen av den interna kontrollen i Järfälla kommun i delar fokuserar på att beskriva den löpande/inbyggda internkontrollen samt följa upp resultat av verksamheten snarare än de processer och rutiner som ska verka för att säkra måluppfyllelsen i kommunen. Uppföljning av resultat är också viktigt men det är inte syftet med uppföljningen av den interna kontrollen utan ska istället ses som inbyggda kontroller som ger kunskap om verksamhetens status och möjliggör styrning av verksamheten.

Granskningen har även visat att det finns ett behov av att de förtroendevalda blir mer aktivt delaktiga i framtagande av internkontrollplanen. Det är av vikt för att de förtroendevalda ska ha ett tydligt ägandeskap av planen. Vi anser att de förtroendevalda bör vara delaktiga i prioriteringar av vilka kontrollområden som ska inkluderas, det vill säga **vad** som ska följas upp. Förvaltningarna är givetvis fortfarande delaktiga, framför allt rörande **hur** uppföljningen ska gå till.

Järfälla kommun

Granskning av kommunens uppföljning av intern kontroll

2020-06-09

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen och nämnderna att:

- Se över riktlinjerna för intern kontroll och uppdatera vid behov.
- Säkerställ att samtliga internkontrollplaner tillsänds Kommunstyrelsen för kännedom.
- Införa ett systemstöd för att stötta i dokumentering och genomförande av intern kontroll.
- Centralt ta fram anvisningar och mallar för intern kontroll till dess att ett systemstöd finns på plats.
- De förtroendevalda är mer aktivt delaktiga i risk- och väsentlighetsanalysen och prioriteringen av kontrollområden för internkontrollplanen.
- Utveckla de uppföljande kontrollerna inom verksamhetsperspektivet.
- Säkerställ att tjänstepersoner och förtroendevalda har tillräckliga kunskaper om intern kontroll.

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin
Certifierad kommunal revisor

Lovisa Jansson
Kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.